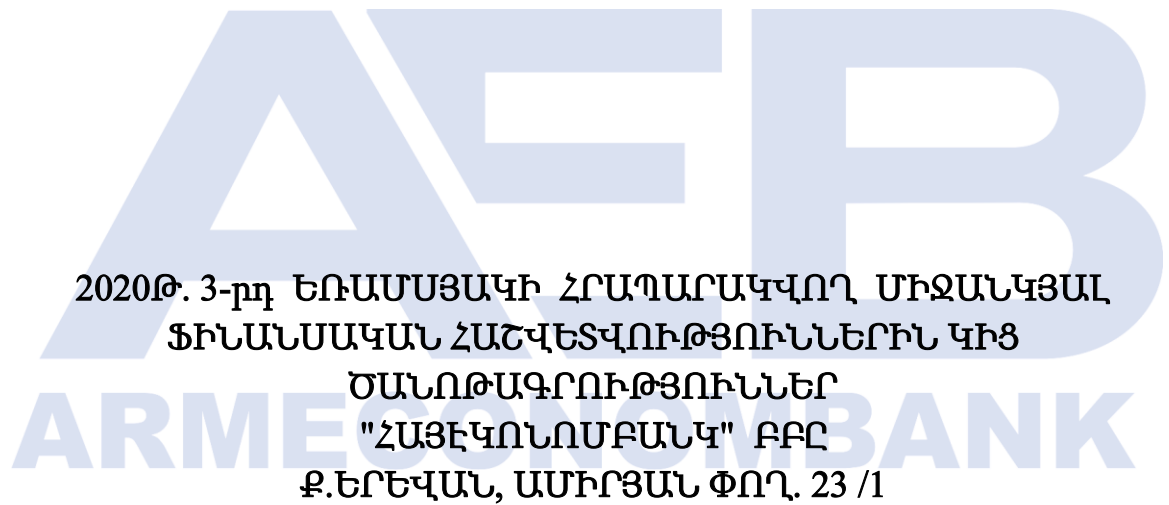


Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5



Ծանոթագրություն 1. "Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում"

Իրավական դաշտ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. "Հայպետարկանկ" ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 29 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ և հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Գորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ռուբեն Հայրապետյան

Արամ Մելիքյան

Լուիզա Պետրոսյան

Վահագն Խաչատրյան

Հրանտ Սուվարյան

Պեր Ֆիշեր

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բադալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Զիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Մ. Պողոսյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.09.2020թ. դրությամբ կազմում է 25,955,663 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,883,333 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 10,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուքիասյան Մարիբեկ Ալբերտի	27.86%
Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	16.02%
Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.67%
Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	17.08%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. "Հաշվապահական քաղաքականությունը"

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես "տոկոսային եկամուտ" և "տոկոսային ծախս" օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են

ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.
- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է անուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտն ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին և կիրառելի է այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի չբաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու: Ճանաչում.:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

Դասակարգում և չափում.

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումն որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են .

գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով,

գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով,

այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետագայում վերանայելու

իրավունքի, դրանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են, որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող դասակարգված ֆինանսական պարտավորությունների:

Այն ակտիվները, որոնք մինչև ստանդարտի ընդունվելը չափվել են իրական արժեքով, ստանդարտի կիրառումից հետո շարունակվել են չափվել իրական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք 31.12.2017թ. դրությամբ դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կդասակարգվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, քանի որ Բանկը ակնկալում է ոչ միայն այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ:

01.01.2020թ-ից հետո Բանկի կողմից ձեռք բերվող արժեթղթերը կամ դրանց մի մասը Բանկի Վարչության որոշման հիման վրա կարող են դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Քանի որ վարկերը բավարարել են բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, դրանք նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս.

Ֆինանսական ակտիվներից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, դրանց տոկոսագումարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Բանկն ապաճանաչում է

ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, օպցիոնները: Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է ածանցյալ պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում, և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Վարձակալության պայմանագրով որոշակի փոխհատուցման դիմաց վարձակալին է փոխանցվում ակտիվի օգտագործման իրավունքը համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում:

Բանկի կողմից հաշվառումն իրականացվում է համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի:

Բանկը վարձակալության ժամկետի սկզբում ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը և ապագա վարձավճարների գծով համապատասխան պարտավորությունը հաշվեկշռում (բացառություն են կազմում կարճաժամկետ վարձակալությունը և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունը):

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որն իր մեջ ներառում է՝

վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական արժեքը, արդեն կատարված վճարումները՝ նվազեցնելով ստացված զեղչերը, վարձակալի կողմից իրականացված գործարքի գծով սկզբնական ուղղակի ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման, տեղափոխման, վերականգնման աշխատանքների հետ կապված ծախսումները:

Օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվի սկզբնական արժեքի մեջ չեն ներառվում վարձակալված ակտիվի բարելավման գծով ծախսումները:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվի դրությամբ չվճարված ապագա վարձակալական վճարների ներկա արժեքով՝ կիրառելով վարձակալի կողմից լրացուցիչ փոխառու միջոցներ ներգրավելու միջին տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը հավասար է հետևյալ բաղադրիչների հանրագումարի ներկա արժեքին՝

ֆիքսված վճարումներ վարձակալության ժամկետում,

ինդեքսից կամ գործակցից կախված փոփոխական վճարումներ վարձակալության ժամկետում,

երաշխավորված մնացորդային արժեք կամ ձեռքբերման սպասվող գին, եթե կա նման օպցիա և դրա իրագործումը գրեթե հաստատ է,

վաղաժամկետ դադարեցման տույժ, եթե դա հաշվի է առնվել վարձակալության ժամկետը որոշելիս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը պետք է չափվի սկզբնական արժեքով՝

նվազեցնելով կուտակված մաշվածությունը, որը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի վարձակալության ժամկետի ընթացքում,

ճշգրտելով պայմանագրային պարտավորությունների վերանայումից առաջացած տարբերությունների չափով:

Վարձակալության մեկնարկից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է՝

ավելացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսի արտացոլման համար,

նվազեցնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վճարված վարձակալական վճարների արտացոլման համար,

վերագնահատելով հաշվեկշռային արժեքը՝ պայմանագրային պայմանների փոփոխության արտացոլման համար:

Ստանդարտի ընդունումը հանգեցրել է Բանկի կողմից նախկին բոլոր գործառնական վարձակալությունների հետ կապված (բացառությամբ որպես ցածրարժեք դասակարգված կամ 12 ամսից պակաս մնացորդային վարձակալության ժամկետ ունեցող) օգտագործման իրավունքով ակտիվների և դրա հետ կապված վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչմանը:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով առաջընթաց մոտեցումը: Բանկը որոշել է օգտագործման իրավունքով ակտիվի արժեքի մեջ չներառել նախնական ուղղակի ծախսումները այն գործառնական վարձակալության պայմանագրերի համար, որոնք գործել են ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին (2019 թվականի հունվարի 1-ին): Այս ամսաթվի դրությամբ օգտագործման իրավունքով ակտիվները Բանկը չափում է մնացորդային վարձակալական վճարների ներկա արժեքով, որը զեղչված է՝ օգտագործելով սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման տոկոսադրույքը՝ բացառելով ցանկացած կանխավճարային կամ հաշվեգրված վարձակալության վճարները, որոնք գոյություն ունեն անցման ամսաթվին:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման" կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՄ-ների:

ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է "staging" (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՄ} = \text{ՄՆԱՅՈՐԴ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՅՈՐԴ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ տոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական

բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի "Ոչ նյութական ակտիվ"՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ՖՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի մաշվածության ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի մաշվածության ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՍ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ժամանակաշրջանը և մաշվածության հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրույթ ը (%)
--	-------------------------------------

Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3
Ցանցային սարքեր	5	20
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	մինչև տվյալ տարվա ավարտը	

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՄ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,

- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է "Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք" ԱՄԱԵ (ՖԻՏՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՏՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաձյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր զրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում

վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պայմանագրեր, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ"-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխություններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
30 Սեպտեմբեր 2020թ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1				
1.1	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	45,428,667	44,050,205
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		443	51,728
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	10,806,266	14,189,783
1.4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	14.1	7,842,928	6,222,111
1.5	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	25,704	7,522
1.5.1	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		481,729	479,397
1.6	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	195,067,470	176,106,613
1.7	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	2,116,025	4,846,699
1.7.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	41,033,146	20,180,825
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,452,845	590,116
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	10,709,005	10,902,317
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	607,342	525,828
1.10.1	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	20.1	1,779,787	1,359,929
1.12	Այլ ակտիվներ	21	788,313	1,169,453
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		319,139,670	280,682,526
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություն բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	40,173,442	45,909,492
2.2	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	22.1	56,563,919	36,707,938
2.3	ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	22.2	11,416,207	9,306,047
2.4	Հետգնման պայմանագրեր	22.3	39,250,766	25,623,028
2.5	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	115,640,855	113,366,878
2.6	Ստորադրաս փոխառություն	23.1	735,202	719,787
2.7	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		1,126,901	390,244
2.8	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	5,757,936	4,452,356
2.9	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25		9,313
2.10	Վճարվելիք գումարներ	26	515,131	433,668
2.11	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,121,473	922,445
2.12	Պահուստներ	30	45,647	100,560
2.13	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40	1,431,696	1,422,777
2.14	Այլ պարտավորություններ	27	1,697,709	1,860,284
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		275,476,884	241,224,817
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	25,955,663	25,635,343
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		180,180	
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		3,275,000	3,105,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		5,581,081	5,241,704
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		8,670,862	5,475,662
	Ընդամենը՝ կապիտալ		43,662,786	39,457,709
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		319,139,670	280,682,526

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
 Ֆինանսական արդյունքների մասին
 "30" Սեպտեմբեր 2020թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրջյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	6,471,906	19,169,260	5,343,222	15,219,797
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(3,334,162)	(9,494,076)	(2,765,932)	(7,897,961)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		3,137,745	9,675,184	2,577,290	7,321,837
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	733,885	1,826,898	657,863	1,785,957
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(222,291)	(564,829)	(160,915)	(436,527)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		511,593	1,262,069	496,948	1,349,430
Եկամուտ շահաբաժիններից		-		1,462	1,462
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	504,361	2,287,275	600,367	1,605,707
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	104,749	254,389	59,106	172,511
Գործառնական եկամուտներ		4,258,448	13,478,917	3,735,173	10,450,947
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(93,031)	52,342	(672,480)	(765,931)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,845,155)	(5,482,897)	(1,914,371)	(5,462,639)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(710,347)	(2,083,578)	(620,176)	(1,845,645)
Գործառնական շահույթ		1,609,915	5,964,783	528,147	2,376,731
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		1,609,915	5,964,783	528,147	2,376,731
Շահութահարկի գծով ծախս (վոլյումիստուցում)	11	(723,857)	(1,626,655)	(230,817)	(652,564)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		886,059	4,338,128	297,329	1,724,168

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Պողոսյան

Միջանկյալ հաշվետվություն
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
"30" Սեպտեմբեր 2020թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Ք.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(73,093)	368,207	91,804	(213,675)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում հարկումից հետո		82,570	102,815	4,030	44,632
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով օգուտներ հարկումից հետո		-	7,725		394,391
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումների գծով շահութահարկ		13,157	(66,277)	(18,361)	42,735
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		22,633	412,470	77,474	268,083
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		908,692	4,750,598	374,803	1,992,251

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հոկտեմբերի 15

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I ստյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
ՖՀՄՍ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	3,369,000	3,369,000	-	-	-	-	-	3,369,000	3,369,000
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,369,000	3,369,000	-	-	-	-	-	3,369,000	3,369,000
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	(126,308)	394,391	1,724,168	1,992,251	1,992,251
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	(834,954)	(834,954)	(834,954)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	105,000	-	(100,030)	(4,970)	-	-
Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	105,000	-	-	(105,000)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	(100,030)	100,030	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2019թ. (չստուգված)	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,374,912	3,349,695	4,074,664	37,539,614	37,539,614

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II ստյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01/01/2020 (ստուգված)	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,832,155	3,409,549	5,475,662	39,457,709	39,457,709
Վերահաշվարկված մնացորդը	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,832,155	3,409,549	5,475,662	39,457,709	39,457,709
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	320,320	320,320	180,180	-	-	-	-	500,500	500,500
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	785,200	785,200	180,180	-	-	-	-	965,380	965,380
Չտեղաբաշխված բաժնետոմսեր	(464,880)	(464,880)	-	-	-	-	-	(464,880)	(464,880)
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	404,746	7,725	4,338,128	4,750,599	4,750,599
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	(1,046,022)	(1,046,022)	(1,046,022)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	170,000	-	(73,094)	(96,906)	-	-
Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	170,000	-	-	(170,000)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	(73,094)	73,094	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2020 (չստուգված)	25,955,663	25,955,663	180,180	3,275,000	2,236,901	3,344,180	8,670,862	43,662,786	43,662,786

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
30 Սեպտեմբեր 2020թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		4,338,128	1,724,168
<i>Ճշգրտումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		1,582,910	652,564
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից վնաս		(30,008)	765,931
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		1,136,123	617,477
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս)		(1,205)	(7,761)
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ		(504,192)	593,657
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական		461,491	(676,385)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող		(1,206,656)	(765,247)
Այլ եկամուտ		556,770	(550,090)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		6,333,361	2,354,314
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		2,986,821	2,136,460
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(1,628,314)	(3,009,874)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(19,450,161)	(24,584,714)
Այլ ակտիվներ		426,157	356,170
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(6,124,760)	(222,115)
Հետգնման պայմանագրեր		13,631,223	1,998,246
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		2,994,330	9,242,018
Այլ պարտավորություններ		(236,328)	55,203
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ նախքան հատուտ		(1,067,671)	(11,674,293)
Վճարված շահութահարկ		(735,835)	(859,560)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(1,803,506)	(12,533,853)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար		(19,213,349)	(3,789,885)
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում			(468,232)
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(768,566)	(724,017)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		39,026	66,197
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(146,136)	(29,665)
Ներդրումային գործունեությունում (օգտագործված) / (գործունեությունից ստացված) զուտ դրամական միջոցներ		(20,089,025)	(4,945,602)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում		2,110,160	2,068,141
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից		20,816,479	9,360,231
Ստորադրած փոխառությունից (մարումներ)/ մուտքեր			(3,367,904)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		1,363,063	3,355,918
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում			3,369,000
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճար		39,416	389,415
Պարտավորություններ վարձակալության գծով		(520,652)	
Բաժնետոմսերի թողարկում		500,500	
Վճարված շահաբաժիններ		(990,145)	(682,702)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		23,318,821	14,492,098
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(47,828)	(549,645)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		1,378,462	(3,537,001)
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	13_2	44,050,205	38,194,407
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13_2	45,428,667	34,657,406

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Մանրագրություն 3. "Ջուտ տոկոսային և նմանաից կեամուներ"



	Հազ. դրամ			
	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Տոկոսային և նմանաից կեամուներ				
Տոկոսային կեամուներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղադրված ավանդույթներ և վճարված	147,324	501,213	166,515	463,862
Տոկոսային կեամուներ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների	5,400,504	16,257,710	4,484,266	12,841,181
Տոկոսային կեամուներ աստղաբան ածեթերի	809,249	2,061,781	570,691	1,609,323
Տոկոսային կեամուներ "Ռեալ" պահեստագրերի	106,923	314,313	112,772	278,473
Այլ տոկոսային կեամուներ	7,906	34,243	8,978	26,959
Շուկայական	6,471,906	19,169,260	5,343,222	15,219,798
Տոկոսային և նմանաից ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,612,961	4,668,896	1,205,094	3,474,205
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,227,620	3,640,522	1,193,175	3,300,563
Տոկոսային ծախսեր "Ռեալ" պահեստագրերի դիմաց	311,356	838,369	286,506	862,528
Տոկոսային ծախսեր աստղաբան փոխառությունների դիմաց	11,008	32,687	-	84,558
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	77,112	219,475	81,157	171,998
Տոկոսային ծախսեր վարձատրաման պահեստագրերի գծով	94,032	94,032	-	-
Այլ տոկոսային ծախսեր	73	95	-	4,109
Շուկայական	3,334,162	9,494,076	2,765,932	7,897,961
Ջուտ տոկոսային և նմանաից կեամուներ	3,137,744	9,675,184	2,577,290	7,321,837

Մանրագրություն 4. "Դոմինանտ և այլ վճարների տեսքով կեամուներ և ծախսեր"

	Հազ. դրամ			
	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Դոմինանտ և այլ վճարների տեսքով կեամուներ				
Դոմանտային գործառնություններ	40,491	137,361	65,519	168,625
Հաշվառանի ծախսատրամույթներ	546,678	1,323,735	461,247	1,285,138
Երաշխիքներից, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններ	41,239	102,711	29,010	73,277
Արտաժողով և ածեթերով գործառնություններ	920	3,383	1,458	2,478
Վճարային քարտերի սպասարկում	35,551	104,400	36,137	98,616
Այլ կոմիսիոն վճարներ	69,006	155,308	64,492	157,823
Շուկայական	733,885	1,826,898	657,863	1,785,957
Դոմինանտ և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թրջակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	2,449	7,001	2,004	4,534
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	120,473	307,221	80,899	208,573
Երաշխիքների, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	15,238	44,159	13,539	26,903
Արտաժողով և ածեթերով գործառնություններ	38,024	77,162	10,725	31,155
Այլ կոմիսիոն վճարներ	46,107	129,286	53,748	165,362
Շուկայական	222,291	564,829	160,915	436,527
Մտազված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	511,594	1,262,069	496,948	1,349,430

Մանրագրություն 5. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և ծախսեր"

	Հազ. դրամ			
	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ				
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առջ ու վաճառքից զուտ կեամուներ, այդ թվում՝	21,821	101,222	86,297	309,113
բանկառնություններ				
ապուրանի ածեթեր				
-անվճարված	21,821	101,222	86,297	309,113
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հրահան ածեթի մոնետարություններ զուտ կեամուներ	(547,641)	(562,711)	527,247	535,086
Շուկայական	(525,820)	(461,489)	613,544	844,199
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ կեամուներ, այդ թվում՝	160,619	1,297,162	240,201	619,518
ապուրանի ածեթեր	160,619	1,297,162	240,201	619,518
անվճարված				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներ	(35,098)	(90,506)	(8,481)	(70,265)
Շուկայական	125,521	1,206,656	231,720	549,253
Մտաճանաչման գործառնություններ				
Արտաժողովի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ կեամուներ	347,885	1,027,581	305,484	787,101
Արտաժողովի վերագնահատումից ստացված զուտ կեամուներ	555,572	504,194	(557,831)	(593,658)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլվածքների և հուշարձանների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ կեամուներ	613	4,392	1,540	3,808
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլվածքների և հուշարձանների վերագնահատումից ստացված զուտ կեամուներ	590	5,941	5,910	15,004
Շուկայական	904,660	1,542,108	(244,897)	212,255
Ջուտ կեամուներ անտեսանի գործառնություններ	504,361	2,287,275	600,367	1,605,707

Մանրագրություն 6. "Այլ գործառնական եկամուտ"



Այլ գործառնական եկամուտ	Հազ. դրամ			
	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Եկամուտներ ստացված տուժենից և տուգանքներից	68,720	180,543	47,393	125,574
Հիմնական միջոցների և ոչ կորթնական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ եկամուտներ	162	1,205	(4,127)	7,761
Այլ եկամուտներ*	35,867	72,641	15,840	39,176
Ընդամենը	104,749	254,389	59,106	172,511

Այլ եկամուտներ* տողում արտացոլված են բաղվածքների, չեկային և ավանդային գործիքների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծախսարկուններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Մանրագրություն 7. "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ"

Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ(Մանրագրություն 13)	Հազ. դրամ			
	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	2,216	28,031	13,303	36,639
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	13,034	(12,781)	(5,406)	(28,742)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	15,250	15,250	7,897	7,897
Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների եկամտամբ պահանջների գծով (Մանրագրություն 14)	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	70,313	48,815	155,158	145,769
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	127,583	149,081	(4,678)	4,711
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	197,896	197,896	150,480	150,480
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով (Մանրագրություն 16)	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	1,707,600	2,086,927	1,508,223	1,508,428
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(159,862)	(336,977)	862,442	717,671
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	339,900	410,996	114,689	222,206
Պահուստի օգտագործում	(73,619)	(346,927)	(41,053)	(204,004)
Վերջնական մնացորդ	1,814,019	1,814,019	2,244,301	2,244,301
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ(Մանրագրություն 17)	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	76,980	53,599	278,243	227,486
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	100,695	124,076	5,033	55,790
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	177,675	177,675	283,276	283,276
Այլ ակտիվների գծով (Մանրագրություն 21)	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	12,981	12,860	13,217	9,468
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(2,306)	(2,006)	1,629	5,378
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	388	860	1,427	1,427
Պահուստի օգտագործում	(29)	(680)	(78)	(78)
Վերջնական մնացորդ	11,034	11,034	16,195	16,195
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	2,189	2,195	-	-
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	6,430	6,424	6,982	6,982
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	8,619	8,619	6,982	6,982
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով(Մանրագրություն 30)	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Սկզբնական մնացորդ	38,190	25,806	59,554	61,891
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	7,457	19,841	6,478	4,141
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	45,647	45,647	66,032	66,032
Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստների	93,031	(52,342)	672,480	765,931

Մանրագրություն 8. "Շնչանուր վարչական ծախսեր"



Հազ. դրամ

Շնչանուր վարչական ծախսեր	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Մսխսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	1,190,019	3,809,964	1,168,426	3,388,907
Վեռաապարաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	573	4,278	70	693
Գործուղման ծախսեր	6,028	15,010	36,906	55,031
Վարձակալության գծով ծախսեր	2,199	7,905	161,012	482,077
Ապահովագրության ծախսեր	33,609	104,689	35,015	103,145
Բանկի ստորադոտումների սպասարկման և ասիանման գծով ծախսեր	66,431	183,212	63,051	214,552
Բանկի շեքերի տնտեսական պահանջարկի և անվտանգության գծով ծախսեր	201,662	579,595	173,911	511,401
Աուդիտային և խորհրդատվական ծախսեր	7,636	20,636	3,417	26,117
Կապի և հարդորակցման միջոցների գծով ծախսեր	29,823	83,047	25,350	79,297
Տրանսպորտային ծախսեր	29,951	90,872	36,451	108,201
Մսխսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	67,667	193,934	160,125	331,298
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	34,493	102,599	28,287	94,386
Այլ վարչական ծախսեր	175,064	287,156	22,350	67,534
Շնչանուր	1,845,155	5,482,897	1,814,371	5,482,639

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	852	845	828	821
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ. դրամ)	443	437	430	419

Մանրագրություն 9. "Այլ գործառնական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Վճարված սուղաբեռներ և տույժեր			75,574	75,574
Ինկասպայի համար կատարված վճարումներ	86,250	258,750	74,630	247,634
Գովազդային և երևաառուչական ծախսեր	78,467	284,150	66,151	395,362
Հիմնական միջոցների և ոչ նույնատեսակի ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	393,079	1,136,123	219,433	617,477
Ավանդների եռաշաբաթուրան հիմնարկային հատկացումներ	59,303	162,115	44,604	159,200
Այլ ծախսեր	93,249	242,442	139,784	350,398
Շնչանուր	710,348	2,083,580	620,176	1,845,645

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Մանրագրություն 10. "Վերանկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Օտևոթագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"



Հազ. դրամ				
Շահութահարկի գծով ծախս	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	670,799	1,493,904	276,507	726,881
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	64,478	106,955
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	53,058	132,751	(110,168)	(181,272)
Ընդամենը	723,857	1,626,655	230,817	652,564

	01/07/2020-30/09/2020	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/01/2020-30/09/2020	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/07/2019-30/09/2019	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/01/2019-30/09/2019	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	1,609,915		5,964,783		528,147		2,376,731	
Շահութահարկ՝ դրույթաչափով	289,784.70	18.00	1,073,660.94	18.00	105,629	20.00	475,346	20.00
Չհարկվող եկամուտներ	-	-	(1,548)	(0.03)	(292)	(0.06)	(292)	(0.01)
Չհարկվող եկամուտ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից					(44,632)	(8.45)	(44,632)	(1.88)
Չմվագեցվող ծախսեր	535,442	33.26	650,324	10.90	(3,376)	(0.64)	2,611	0.11
Բացասական(դրական) փոխարժեքային տարբերություն	(100,002)	(6.21)	(90,754)	(1.52)	111,565	21.12	118,731	5.00
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	-	-	-	-	64,478	12.21	106,955	4.50
Այլ արտոնություններ	(1,368)	(0.08)	(5,028)	(0.08)	(2,555)	(0.48)	(6,155)	0.26
Շահութահարկի գծով ծախս	723,857	44.96	1,626,655	27.27	230,817	43.70	652,564	27.46

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ. դրամ				
	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	182,358	(40,544)	-	141,814
Հաշվեցրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	77,324	63,146		140,470
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	99,971	(99,971)		-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,063	(3,719)		1,344
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(1,104,803)	(92,207)	(66,277)	(1,263,287)
Ներդրումային ամօթոթթեր	(390,339)	(2,636)	(66,277)	(459,252)
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	-	(136,087)		(136,087)
Հիմնական միջոցներ	(653,914)	8,617		(645,297)
Պարտական պարտավորություններ	(17,085)	(2,892)		(19,977)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(43,465)	40,791		(2,674)
Գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(922,445)	(132,751)	(66,277)	(1,121,473)

Օտևոթագրություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Հազ. դրամ				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01/07/2020-30/09/2020	01/01/2020-30/09/2020	01/07/2019-30/09/2019	01/01/2019-30/09/2019
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	886,059	4,338,128	297,329	1,724,168
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	224,747	669,356	224,747	557,074
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	661,312	3,668,772	72,582	1,167,094
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,883,333	1,883,333	1,852,533	1,852,533
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.35	1.95	0.04	0.63

Ծանոթագրություն 13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ



	Հազ. դրամ	
	30/09/2020	31/12/2019
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	11,129,759	11,919,061
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	32,042,434	17,359,028
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		9,999,999
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	207,113	358,021
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	2,064,587	4,439,926
Հաշվեգրված տոկոսներ	24	2,201
Պահուստներ/IFRS/	(15,250)	(28,031)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	45,428,667	44,050,205

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցներ:

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

	Հազ. դրամ	
	30/09/2020	31/12/2019
Շեղանակ հաշիվներ		
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	294,000	1,289,500
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Շեղանակներ	294,000	1,289,500
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	781,456	1,007,370
Այլ	66,117	152,380
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Այլ		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ	243,475	217,787
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,009	435
Շեղանակներ	1,092,057	1,377,972
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(12,988)	(2,681)
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	1,373,069	2,664,791
Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/09/2020	31/12/2019
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	8,509,890	10,233,168
Այլ	597,387	882,716
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	384,245	424,138
Հաշվեգրված տոկոսներ	23,604	31,103
Շեղանակներ	9,515,126	11,571,125
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(81,929)	(46,133)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,433,197	11,524,992
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,806,266	14,189,783

**31.12.2019թ. և 30.09.2020թ. Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են "Visa international" կազմակերպությունում ներդրված 115.749 ԱՄՆ դոլար (31.12.2019թ.-ին 55.272 հազ.ՀՀ դրամ, 30.09.2020թ-ին 56.533 հազ.դրամ), "Արմենիան Քարդ" ՓԲԸ-ում ներդրված 165.862 ԱՄՆ դոլար (31.12.2019թ.-ին 79.161 հազ. ՀՀ դրամ, 30.09.2020թ-ին 81.009 հազ.դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարներ::

** Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔԱ վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված միջոցները:

Ծանոթագրություն 14.1 Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

	30/09/2020	31/12/2019
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	7,945,907	6,222,111
	(102,979)	
Շեղանակներ	7,842,928	6,222,111

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

	Հազ. դրամ	
	30/09/2020	30/06/2020
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ		
Սվոպ	25,704	7,522
Շեղանակներ	25,704	7,522

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"



Հազ. դրամ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	30/09/2020	31/12/2019
Վարկեր, այդ թվում՝	171,458,049	155,486,945
Հիփոթեքային	18,587,459	14,458,958
Վարկային քարտեր	24,565,033	21,691,581
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	858,407	1,015,014
Ընդամենը վարկեր	196,881,489	178,193,540
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,814,019)	(2,086,927)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	195,067,470	176,106,613

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30/09/2020	31/12/2019
Պետական ձեռնարկություններ	28,577	43,881
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	87,627,104	71,464,290
խոշոր ձեռնարկություններ	45,784,336	36,291,354
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	41,842,768	34,967,381
այդ թվում բիզնես քարտեր	94,357	98,616
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	94,021,816	91,981,577
սպառողական վարկեր	46,680,206	51,866,540
հիփոթեքային վարկեր	18,587,458	14,458,958
վարկային քարտեր	24,565,033	21,576,916
Անհատ ձեռնարկատերեր	14,345,585	13,688,777
Հաշվեգրված տոկոսներ	858,407	1,015,014
Ընդամենը վարկեր	196,881,489	178,193,539
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,814,019)	(2,086,927)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	195,067,470	176,106,612

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսվարողների խմբերի (սեզմենտների)	30/09/2020	31/12/2019
Պետական և խոշոր ձեռնարկություններ	45,812,913	36,335,235
ՓՄՁ ոլորտ*, այդ թվում՝	59,992,315	50,651,320
գյուղատնտեսական ոլորտ	3,871,883	1,247,560
տնային տնտեսություններ	90,217,854	90,191,970
Հաշվեգրված տոկոսներ	858,407	1,015,014
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	196,881,489	178,193,539
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,814,019)	(2,086,927)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	195,067,470	176,106,612

*ՓՄՁ ոլորտը ներառում է փոքր և միջին ձեռնարկություններին, անհատ ձեռնարկատերերին , ֆիզիկական անձանց,ինչպես նաև գյուղատնտեսական ոլորտին տրամադրված ներդրումային վարկեր:

Հազ դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	30/09/2020	31/12/2019
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	53,132,856	42,123,407
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	7,428,102	5,444,472
Ընդամենը	60,560,958	47,567,879
Վարկային նեոդոմնեո	196,881,489	178,193,539
Տեսակառար նշիք վարկային պոռտֆելում	30.76%	26.69%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	41,988,167	32,270,581
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի նկատմամբ	144.23%	147.40%
Ընդամենը	60,560,958	47,567,879

Օանթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"



Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	30/09/2020	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Չարգացման Բանկ	217,858	7
ADB/TFP/RCA/Ասիական Չարգացման Բանկ	792,317	5
ADB/WESSD/Ասիական Չարգացման Բանկ	2,175,021	133
BlueOrchard/MSE/Բյուռ Օրչարդ	2,907	1
FMO/MSME/Green/	965,095	16
DEG/SME/Դեգ	1,907,746	82
EBRD/WiB/Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ/RCA	2,561,989	3
EBRD/WiB/Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ	3,396,311	249
FINSCA/MSE/Ֆինետիկ Էս Սի Էյ	96,099	9
GAF/ KfW /ENERGY	182,767	153
FMO/MSME/Retail/	2,761,911	64
GAF/KfW/SME	6,239,481	839
GAF/GOV/SME	3,845	1
GAF/KfW/SME/ENERGY	295,395	29
GLS AI MFF/ME/ՋիԷԷՍ ՕԼԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ -	6,459	7
INCOFINCVBA/MSE/ Ինֆոնֆին	4,743,185	132
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐՈՒՅՁԻՋ ԲՈՆԴՁ ԷՍ ԷՅ		
SICAV-SIF/ME1/Սիմբիոտիկա-Գլոբլ ֆայնենշլի Ինվեսթմենտ ֆանդ	313,422	77
EIB/APEX	618,311	14
SICAV-SIF/ME2/Սիմբիոտիկա-ԷսԻԲի IV Մայկրոֆայնենս ֆանդ	4,268	2
Հիփոթեքային վարկեր` աղ թվում		
ԳՀՀ		
ՄՖԿ		
Incofin CVSO CVBA-SO/MSE	43,531	1
BS/SME3	1,400,292	55
EFA FIDF/SME	444,048	3
GLII/ME	27,515	2
Ընդամենը	29,199,773	1,884

Հազ դրամ

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	31/12/2019	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Չարգացման Բանկ	876,952	15
ADB/TFP/RCA/Ասիական Չարգացման Բանկ		
ADB/WESSD/Ասիական Չարգացման Բանկ	2,230,281	122
BlueOrchard/MSE/Բյուռ Օրչարդ	4,368	1
DEG/SME/Դեգ	3,373,968	127
EBRD/WiB/Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ/RCA	622,874	1
EBRD/WiB/Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ	3,088,936	224
FINSCA/MSE/Ֆինետիկ Էս Սի Էյ	124,181	10
GAF/ KfW /ENERGY	145,265	142
FMO/MSME/Retail/	2,720,392	54
GAF/KfW/SME	6,135,499	814
GAF/KfW/SME/ENERGY	239,145	29
GLS AI MFF/ME/ՋիԷԷՍ ՕԼԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ -	140,791	93
INCOFINCVBA/MSE/ Ինֆոնֆին	3,615,674	124
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐՈՒՅՁԻՋ ԲՈՆԴՁ ԷՍ		
SICAV-SIF/ME1/Սիմբիոտիկա-Գլոբլ ֆայնենշլի Ինվեսթմենտ ֆանդ	412,906	107

EIB/APEX	354,733	6
SICAV-SIF/ME2/Սիմբիոտիկա-ԷսիԲի IV Մայկրոֆայնրես Ֆանդ	6,244	2
Հիփոթեքային վարկեր` ադ թվում		
ԳՀՀ		
ՄՖԿ		
BS/SME1	5,510	1
BS/SME3	1,306,385	42
EFA FIDF/SME	717,256	10
GLII/ME	30,846	2
Ընդամենը	26,152,206	1,926

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորստունների գծով պահուստները)	30/09/2020	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2019	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	26,129,846	13.27	19,272,905	10.82
Գյուղատնտեսություն	5,004,913	2.54	1,689,151	0.95
Շինարարություն	12,136,911	6.16	8,818,464	4.95
Տրանսպորտ և կապ	695,074	0.35	760,809	0.43
Առևտուր	37,296,451	18.94	35,642,628	20.00
Սպառողական	72,014,548	36.58	74,325,304	41.71
Հիփոթեքային վարկեր	18,663,681	9.48	14,515,515	8.15
Սպասարկման ոլորտ	10,504,127	5.34	11,377,898	6.39
Այլ	14,435,938	7.33	11,790,865	6.62
Ընդամենը	196,881,489	100	178,193,539	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30/09/2020	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2019	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	194,209,063	99.56	175,031,705	99.39
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ		-	27,397	0.02
			27,397	
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից գածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների		-	32,496	0.02
			597	
			31,899	
Հաշվեզրված տոկոսներ	858,407	0.44	1,015,014	0.58
Ընդամենը	195,067,470	100	176,106,612	100

Տանթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"



30/09/2020

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կատարված ըստ դասակարգման փուլերի /FRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեքրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	87,692,841	559,336	24,122	1,058	249,939
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցների տրված վարկեր	108,064,773	682,259	330,098	89,395	519,716	288,550
Ընդամենը	195,757,614	1,241,595	354,220	90,453	769,655	481,970

31/12/2019

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեքրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեքրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեքրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	70,475,703	825,211			1,542,259.00
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցների տրված վարկեր	105,730,671.00	762,672.00	136,515.00	47,488	308,391.00	276,429.00
Ընդամենը	176,206,374.00	1,587,883.00	136,515.00	47,488.00	1,850,650.00	451,556.00

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկված գնով պահուստ	Ցուց վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկված սահմանա
Մտատեսակ				
Ըն. ժամկետային	70,201,953	507,859	69,694,094	0.72%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	1,049,395	11,260	1,038,135	1.07%
- 31-իս 60 օր	179,216	56,386	122,830	31.46%
- 61-իս 90 օր	119,115	31,529	87,586	26.47%
- 91-իս 180 օր	289,477	162,058	127,419	55.98%
- 180 օրից ավել	175,392	98,542	76,850	56.18%
Ընդամենը	72,014,548	867,634	71,146,914	1.20%
Սեռացրել				
Ըն. ժամկետային	37,150,737	367,788	36,782,949	0.99%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	142,070	1,618	140,452	1.14%
- 31-իս 60 օր			0	
- 61-իս 90 օր	216	72	144	33.33%
- 91-իս 180 օր	3,425	2657	768	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	37,296,448	372,135	36,924,313	1.00%
Արտարժույթային				
Ըն. ժամկետային	26,128,943	87,830	26,041,113	0.34%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	901	3	898	
- 31-իս 60 օր				
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	26,129,844	87,833	26,042,011	0.34%
Ընկառնություն				
Ըն. ժամկետային	12,136,911	64,834	12,072,077	0.53%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր				
- 31-իս 60 օր				
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	12,136,911	64,834	12,072,077	0.53%
Հնեանքային				
Ըն. ժամկետային	18,582,885	41,771	18,541,114	0.22%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	31,174	67	31,107	
- 31-իս 60 օր	25,830	1,456	24,374	5.64%
- 61-իս 90 օր	6,265	353	5,912	5.63%
- 91-իս 180 օր	3,147	2,116	1,031	
- 180 օրից ավել	14,380	9,667	4,713	
Ընդամենը	18,663,681	55,430	18,608,251	0.30%
Չտնտեսանելի				
Ըն. ժամկետային	4,988,804	3,829	4,984,975	0.08%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	16109	12	16097	0.07%
- 31-իս 60 օր			0	
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
Ընդամենը	5,004,913	3,841	5,001,072	0.08%
Ան արժեք				
Ըն. ժամկետային	25,607,269	360,721	25,246,548	1.41%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	2,292	6	2,286	0.26%
- 31-իս 60 օր	24,184	1084	23,100	
- 61-իս 90 օր	262	32	230	
- 91-իս 180 օր	1,136	460	667	41.29%
- 180 օրից ավել			0	#DIV/0!
Ընդամենը	25,635,143	362,312	25,272,831	1.41%
ԸՎ/ԱՄՏԸ	196,881,488	1,814,019	195,067,469	0.92%

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկված գնով պահուստ	Ցուց վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկված սահմանա
Մտատեսակ				
Ըն. ժամկետային	73,780,247	456,026	73,324,221	0.62%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	146,478	2,534	143,944	1.73%
- 31-իս 60 օր	69,150	26,009	43,141	37.61%
- 61-իս 90 օր	69,335	24,961	44,374	36.00%
- 91-իս 180 օր	152,618	136,793	15,825	89.63%
- 180 օրից ավել	107476	96,332	11,144	89.63%
Ընդամենը	74,325,304	742,655	73,582,649	1.00%
Սեռացրել				
Ըն. ժամկետային	35,637,766	503,455	35,134,311	1.41%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	2,945	41	2,904	1.39%
- 31-իս 60 օր	1,294	485	809	
- 61-իս 90 օր	623	234	389	37.56%
- 91-իս 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	35,642,628	504,215	35,138,413	1.41%
Արտարժույթային				
Ըն. ժամկետային	19,272,905	156,238	19,116,667	0.81%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր				
- 31-իս 60 օր				
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	19,272,905	156,238	19,116,667	0.81%
Ընկառնություն				
Ըն. ժամկետային	8,818,464	72,310	8,746,154	0.82%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր				
- 31-իս 60 օր				
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	8,818,464	72,310	8,746,154	0.82%
Հնեանքային				
Ըն. ժամկետային	14,504,931	41,547	14,463,384	0.29%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր	6,425	17	6,408	
- 31-իս 60 օր	3,882	2,925	957	75.35%
- 61-իս 90 օր	277	39	238	14.08%
- 91-իս 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	14,515,515	44,528	14,470,987	0.31%
Չտնտեսանելի				
Ըն. ժամկետային	1,689,151	4,658	1,684,493	0.28%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր			0	#DIV/0!
- 31-իս 60 օր				
- 61-իս 90 օր				
- 91-իս 180 օր				
Ընդամենը	1,689,151	4,658	1,684,493	0.28%
Ան արժեք				
Ըն. ժամկետային	22,392,141	391,831	22,000,310	1.75%
ժամկետային				
- 1-իս 30 օր			0	#DIV/0!
- 31-իս 60 օր			0	
- 61-իս 90 օր			0	
- 91-իս 180 օր	1,536,100	169,213	1,366,887	11.02%
- 180 օրից ավել	1,331	1,278	53	96.02%
Ընդամենը	23,929,572	562,322	23,367,250	2.35%
ԸՎ/ԱՄՏԸ	176,193,539	2,086,926	176,106,613	1.17%

Օանթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"



Հազ. դրամ

Պետական արժեթղթեր	30/09/2020	31/12/2019
Պետական գանձապետական պարտատուներ	1,387,750	4,156,781
Պետական գանձապետական պարտատուների պահուստ		
Ընդամենը	1,387,750	4,156,781

Հազ. դրամ

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	30/09/2020		31/12/2019	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բասա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երևադամնետ պարտքային գործիքներ	616,354		600,091	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		105,755		83,971
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	616,354	105,755	600,091	83,971
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (ինարավոր կորուստների պահուստ)				
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	616,354	105,755	600,091	83,971

Հազ. դրամ

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	30/09/2020		31/12/2019	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բասա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		6,166		5,856
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	6,166	-	5,856
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	2,004,104	111,921	4,756,872	89,827

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 30/09/2020թ.-ի դրությամբ

Հազ. դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	6,166	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	82,500	6.20
ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				111,921	

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այլ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեգրկման գծով պահուստի գումարը:

Օանթագրություն 17.1 "Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Հազ. դրամ

	30/09/2020	31/12/2019
Ակտիվ		
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	41,033,146	26,984,273
Այլ թվում		
Մեփական գրավադրված արժեթղթեր	41,033,146	20,180,825
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր		6,803,448
Գրավադրված արժեթղթերի պահուստ		
Ընդամենը		20,180,825
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	39,250,766	25,623,028

Օանթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

	30/09/2020	31/12/2019
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	481,729	479,397
Ընդամենը	481,729	479,397

Օանթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"



Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ.ներդ.	Օգտագործված իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	8,061,614	3,592,885	754,974	2,108,298	11,611	2,390,659	16,920,041
Ավելացում		212,359	59,095	166,078	331,034	566,835	1,335,401
Օտարում			(66,096)				(66,096)
Դուրս գրում						(195,069)	(195,069)
Վերախմբավորում	335,146	600			(335,746)		
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2020	8,396,760	3,805,844	747,973	2,274,376	6,899	2,762,425	17,994,277
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	208,842	2,149,756	337,256	1,264,039	-	697,902	4,657,795
Ավելացում	169,307	239,879	66,705	128,076		467,536	1,071,503
Օտարում			(41,014)				(41,014)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում						(182,800)	(182,800)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2020	378,149	2,389,635	362,947	1,392,115	-	982,638	5,505,484
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	8,018,611	1,416,209	385,026	882,261	6,899	1,779,787	12,488,793
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,852,772	1,443,129	417,718	844,259	11,611	1,692,757	12,262,246

Հիմնական միջոցների վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների: Վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին :

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"



Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ-գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	301,286	416,953	206	30,606	60,000	809,051
Ավելացում	1,608	30,528			114,000	146,136
Վերախմբավորում	174,000				(174,000)	-
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2020	476,894	447,481	206	30,606	-	955,187
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	79,822	185,124	69	18,208	-	283,223
Ավելացում	24,586	37,689	11	2,336		64,622
Օտարում						-
Վերախմբավորում						-
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2020	104,408	222,813	80	20,544	-	347,845
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	372,486	224,668	126	10,062	-	607,342
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	221,464	231,829	137	12,398	60,000	525,828

30.09.2020թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"



Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30/09/2020	31/12/2019
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	78,532	31,912
Ընդամենը	78,532	31,912
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(1,177)	(1,425)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	77,355	30,487
Ղեկավարական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեկավարական պարտքեր բյուջեի գծով	60,373	59
Ղեկավարական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին		89
Կանխավճարներ մատակարարներին	219,958	500,678
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	33,628	6,304
Այլ ղեկավարական պարտքեր և կանխավճարներ	72,318	51,235
Ընդամենը	386,277	558,365
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(3,863)	(5,584)
Ընդամենը	382,414	552,781
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	143,575	302,344
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	150,895	226,773
Այլ ակտիվներ	40,068	62,917
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(5,994)	(5,849)
Ընդամենը	328,544	586,185
Ընդամենը այլ ակտիվներ	788,313	1,169,453

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/2020	31/12/2019
ՀՀ բանկերի	1,766	1,735
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	20,056	20,793
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	21,822	22,528
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	4,884,906	11,513,391
Այլ	14,730	406
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	1,840,586	2,132,224
Այլ	130,195	114,405
Հաշվեգրված տոկոսներ	18,152	22,427
Ընդամենը	6,888,569	13,782,853
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	946,579	1,224,818
Վարկեր և ավանդներ	31,298,707	30,175,038
Այլ	234,550	75,567
Հաշվեգրված տոկոսներ	783,215	628,688
Ընդամենը	33,263,051	32,104,111
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	40,173,442	45,909,492

Մտնորոգություն 22.1 Մրցագրային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ



Ֆինանսական կազմակերպություններից ներդրված վաճառք	Օրազիր	Արժույթ	Ժամկետ	30/09/2020	Արժույթ	Ժամկետ	31/12/2019
Բուս. Օնաստ Սասնոռձամբու Ֆանո	BlueOrchard/MSME	USD	1-4 տարի	4,958,807			
ԴԵԳ	DEG/MSME	USD	1-7 տարի	4,427,626	USD	1-7 տարի	4,926,242
Վերակառուցման և Ջարգացման եվրոպական Բանկ	EBRD/WB	AMD	1-4 տարի	4,854,814			
Վերակառուցման և Ջարգացման եվրոպական Բանկ	EBRD/WB	AMD	1-5 տարի	846,800	AMD	1-5 տարի	5,809,609
Վերակառուցման և Ջարգացման եվրոպական Բանկ	EBRD/TFP/RCA	EUR	1 տարուց պակաս	1,727,135	EUR	1 տարուց պակաս	1,266,267
Ի Է Է Վաճառքային Ինստիտուտը "ԵՅ Ֆանո	EFA FIDF/MSME	USD	1-3 տարի	1,219,550	USD	1-3 տարի	1,195,435
Գուրա Ինվեստ Ինվեստմենտս	GLI/MSME	USD	1-4 տարի	1,469,991	USD	1-4 տարի	1,456,627
ՏՈՒՄՈՒ ՕԼԻՄՊԻԿԻ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ - ՄԻՆԻՍՏԻՆԱԶՆՈՒՄ	GLS_AI_MFF/MSME				USD	1-3 տարի	488,332
Ինտեռն ինվեստմենտ Բենեֆիցի	INCOFIN/CVBA/MSME	USD	1-4 տարի	3,307,228	USD	1-4 տարի	3,195,115
Ինտեռն ինվեստմենտ Բենեֆիցի	Incofin CVSO CVBA-MSME	USD	1-4 տարի	1,487,572	USD	1-4 տարի	1,489,381
Յուանասան Ջարգացման Բանկ	FMO/MSME/Green	EUR	1-5 տարի	2,892,691			
Յուանասան Ջարգացման Բանկ	FMO/MSME/Green	USD	1-5 տարի	4,911,960	USD	1-5 տարի	9,545,039
Յուանասան Ջարգացման Բանկ	FMO/MSME/RETAIL	USD	1-5 տարի	9,798,453			
Սինդիկատի ՎԻՄԻՆ ՍՊԱՆԿ Վաճառքային Ինստիտուտը	SICAV-SIF/MSME1	AMD	1-4 տարի	1,974,485	AMD	1-4 տարի	2,039,581
Սինդիկատի ՎԻՄԻՆ ՍՊԱՆԿ Վաճառքային Ինստիտուտը	SICAV-SIF/MSME2	AMD	1-4 տարի	492,300	AMD	1-4 տարի	509,895
Սինդիկատի Սիբիլ (Լյուքս)-Չրոտենիսա Ինվեստ	HIIF/MSME	AMD	1-4 տարի	246,927	AMD	1-4 տարի	239,197
Սինդիկատի Սիբիլ (Լյուքս)-Վոուլ ֆայնենցի	GFIF/MSME	AMD	1-4 տարի	246,927	AMD	1-4 տարի	239,197
Սինդիկատի Սիբիլ (Լյուքս)-ՎԻՄԻՆ ՍՊԱՆԿ Վաճառքային Ինստիտուտը	SEBMFV/MSME	AMD	1-4 տարի	1,975,414	AMD	1-4 տարի	1,913,576
Ստոկան Լոտտի և Ջարգացման Բանկ(ՍՏԱԲ)	BS/MSME3	USD	1-5 տարի	4,863,445	USD	1-5 տարի	2,394,445
Ասիական Ջարգացման Բանկ	ADB/TFP/RCA	USD	1 տարուց պակաս	1,216,129			
Ասիական Ջարգացման Բանկ	ADB/MSME	USD	1-5 տարի	3,645,667			
ԸՆԿՄԱՆԵՐ				66,663,919			36,707,938

Մտնորոգություն 22.2 ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

Օրազիր	30/09/2020		31/12/2019	
	Վարկավորման օգուտ	Հաշվեցրված տոկոս	Վարկավորման օգուտ	Հաշվեցրված տոկոս
Գ.2.2 / "Կանանց ձեռներեցության դորսի աջակցման և զարգացման վարկային ծրագիր	2,030,167	120,719	2,030,043	6,421
Գ.2.2 / Եվրոպական ներդրումային բանկի ՀՀ ՓՄՉ-ների վարկավորում	671,954	16,659	304,970	4,004
Գ.2.2 / Կերտասիական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	6,003,222	373,638	6,059,242	16,166
Գ.2.2 "Արևիկա Բանկի և Կենտրոնական Բանկի ծրագիր	1,061,059	14,711	683,215	9,498
Գ.2.2 "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՉ-ների համար" ծրագիր	251,556	6,141	144,374	609
ԸՆԿՄԱՆԵՐ	10,017,958	531,868	9,221,844	36,698

Մտնորոգություն 22.3 Հնդկական պայմանագրեր

Հնդկական պայմանագրեր	30/09/2020	31/12/2019
Հնդկական ստանդարտի Հնդկական Բանկ	39,250,786	25,623,028
Հնդկական պայմանագրեր համաձայնագրերի հետ		
ԸՆԿՄԱՆԵՐ	39,250,786	25,623,028

Ծանոթագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"



ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/09/2020	31/12/2019
Ընթացիկ հաշիվներ	20,440,662	19,477,883
Ժամկետային ավանդներ	8,620,704	8,714,057
Այլ	1,700,036	817,179
Հաշվարկված տոկոսներ	343,368	308,993
Ընդամենը	31,104,770	29,318,112

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/09/2020	31/12/2019
Ընթացիկ հաշիվներ	984,755	325,192
Ժամկետային ավանդներ		26,376
Այլ	2	2
Հաշվարկված տոկոսներ	69	651
Ընդամենը	984,826	352,221

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	30/09/2020	31/12/2019
Ընթացիկ հաշիվներ	723,978	980,188
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	13,091	11,229
Հաշվարկված տոկոսներ	88	-
Ընդամենը	737,157	991,417

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/09/2020	31/12/2019
Ընթացիկ հաշիվներ	18,328,971	19,431,671
Ժամկետային ավանդներ	56,433,375	55,895,793
Այլ	980,957	628,773
Հաշվարկված տոկոսներ	1,122,002	1,011,140
Ընդամենը	76,865,305	76,967,377

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/09/2020	31/12/2019
Ընթացիկ հաշիվներ	988,101	956,715
Ժամկետային ավանդներ	2,858,533	2,997,375
Այլ	2,061,932	1,724,391
Հաշվարկված տոկոսներ	40,231	59,270
Ընդամենը	5,948,797	5,737,751
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,640,855	113,366,878

30.09.2020թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 5.751.231 հազ. ՀՀ դրամ
30.09.2020թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից ստեղծված գումար 2.300.510 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը 30.09.2020 թ դրությամբ ունի ստորադաս փոխառության մնացորդ՝ 732615 դրամ:

Ծանոթագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	30/09/2020	31/12/2019
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	5,757,936	4,452,356
Ընդամենը	5,757,936	4,452,356

Ծանոթագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"



Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	30/09/2020	31/12/2019
Աձանցյալ գործիքներ		
Սվովի		9,313
Ֆորվարդ		
ալլ		
Ընդամենը	-	9,313

Ծանոթագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	30/09/2020	31/12/2019
Շահարաժիններ	455,828	385,694
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	59,303	47,974
Ընդամենը	515,131	433,668

Ծանոթագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	30/09/2020	31/12/2019
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	26,958	57,332
ԱԱՀ-ի գծով	2,039	5,503
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	113,737	225,596
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	1,308,556	817,804
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	80,397	115,909
Այլ պարտավորություններ	166,022	638,140
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	1,697,709	1,860,284

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 25,955,663 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,883,333 հատ սովորական բաժնետոմս 10400 դրամ անվանական արժեքով և 424,600 հատ արտոնյալ բաժնետոմս 15,000 դրամ անվանական արժեքով: Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (հրավաբանական անձանց համար)
Սուրբհասյան Սարիբեկ Այբերտի	5,457,078	27.86%	
Սուրբհասյան Խաչատուր Այբերտի	3,138,533	16.02%	
Սուրբհասյան Էդուարդ Այբերտի	2,089,558	10.67%	
Սուրբհասյան Ռոբերտ Այբերտի	3,345,326	17.08%	

Արտոնյալ բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունեն
ա/ մասնակցել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:

բ/ ստանալ եռամսյակային վճարներ(շահութաբաժիններ),գ/ ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ օրենքով սահմանված ցանկացած տեղեկատվություն,

դ/ ստանալ Բանկի գույքի իր հասանելիք մասը Բանկի լուծարման դեպքում:

Ծանոթագրություն 29. "Մեփական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ



Բանկի իրավական պարտավորությունները 30.09.2020թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում: Բանկի հարկային պարտավորությունները 30.09.2020թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները
 Հազ. դրամ

	30/09/2020	31/12/2019
Չօգտագործված վարկային գծեր	5,939,913	6,092,716
Տրամադրված երաշխիքներ	15,663,038	5,979,486
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(45,647)	(100,560)

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկավարամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Բանկի հետ կապված կողմերին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	30/09/2020	31/12/2019
Բանկի բաժնետեր	4,491,701	2,958,344
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	195,329	127,519
Ֆինանսական կազմակերպություն	365,666	50,145
Ընդամենը	5,052,696	3,136,008
Տոկոսային եկամուտ	218,702	301,095

Բանկի հետ կապված կողմերից ներգրավված միջոցներ	30/09/2020	31/12/2019
Բանկի բաժնետեր	773,978	662,997
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	598,488	85,719
Ֆինանսական կազմակերպություն	162,823	190,942
Ընդամենը	1,535,289	939,658
Տոկոսային ծախս	24,902	27,045

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	30/09/2020	31/12/2019
Բանկի խորհրդին	173,088	283,966
Աշխատավարձ	173,088	268,066
Պարգևատրում		15,900
Բանկի գործադիր մարմնին	283,252	375,836
Աշխատավարձ	283,252	346,950
Պարգևատրում		28,886
Բանկի ներքին աուդիտին	69,757	95,988
Աշխատավարձ	69,757	88,286
Պարգևատրում		7,702
Ընդամենը	526,097	755,790

1) Վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանում

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) Վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Ջուզակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում)

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Մթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգումր,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,

8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Մթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) Վարկային ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական.

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) Վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

30/09/2020

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	43,380,627	662,741	1,222,335	162,964	45,428,667
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշարձաններ	443				443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,054,670	87,928	659,935	3,733	10,806,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,842,928				7,842,928
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		25,704			25,704
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	195,067,470				195,067,470
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սափվող արժեթղթեր	2,109,859		6,166		2,116,025
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	41,033,146				41,033,146
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	481,729				481,729
Այլ ակտիվներ	76,272		1,089		77,361
Ընդամենը ակտիվներ	300,047,144	776,373	1,889,525	166,698	302,879,739

31/12/2019

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	39,712,575	3,303,175	928,587	105,868	44,050,205
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշարձաններ	51,728				51,728
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	13,656,692	171,087	357,267	4,737	14,189,783
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6,222,111				6,222,111
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	18	7,504			7,522
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	176,073,905	5,373	27,335		176,106,613
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	20,180,825				20,180,825
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սափվող արժեթղթեր	4,840,843		5,856		4,846,699
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	479,397				479,397
Այլ ակտիվներ	137,366		1,095		138,461
Ընդամենը ակտիվներ	286,857,388	3,487,139	1,325,995	110,605	291,781,128

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

Հազ. դրամ

ՀՀ մարզեր	30/09/2020	31/12/2019
Երևան	132,843,422	120,477,596
Կոտայք	16,282,104	2,109,613
Սրբաբեր	10,125,517	8,163,889
Լոռի	8,007,103	5,231,239
Ղեղարթունիք	6,207,524	5,861,768
Շիրակ	5,720,105	7,707,320
Արմավիր	5,014,121	11,816,476
Սյունիք	4,323,052	5,753,548
Արագածոտն	2,411,243	4,138,718
Արցախ	1,609,681	1,332,659
Վայոց Ձոր	1,372,891	1,193,252
Տավուշ	1,150,707	2,320,534
Ընդամենը	195,067,470	176,106,613

1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 30.09.2020թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 8.14%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 30.09.2020թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 196.881.489 հազ. դրամ: Փուլ 2, փուլ 3 գնացած վարկերի ծավալը 30.09.2020թ-ի դրությամբ կազմել է 1.123.875 հազ. դրամ:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՆՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2020թ III եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 355,040,116 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 157,441,858 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2020թ III եռամսյակում կազմել է 26,321,520 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 15,677,219 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հաստուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշիռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմված հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, կուլթերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:
Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ խնդիրները.՝

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախնինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոյոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,

2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,

3. Վարկերի մոնիտորինգ,

4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

1) Չուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) Չուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կարավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Արտարժույթի ռիսկ										AEB ԱՄՆ ԴՈՒԼԱՐ	
Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համախառմ YAR	
2020թ. II կես	1,588.95	82.60	137.13	100.58	22.07	3.36	912.39	590.88	10.87	2,086.11	
2020թ. III կես	2,711.95	168.14	199.83	140.30	23.11	3.78	949.77	629.41	19.04	3,213.73	
աճ/նվազում	1,123.00	85.54	62.70	39.71	1.04	0.42	37.38	38.53	8.17	1,127.62	

**Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.
30/09/2020**

	ՀԱՅ ԱԴՐԱՄ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,722,261	17,957,268	4,455,102	1,210,085	83,951	45,428,667
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443					443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	912,777	4,665,732	5,147,831	79,925		10,806,285
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	7,472,847	370,081				7,842,928
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվադրվող ֆինանսական գործիքներ	25,704					25,704
Հաճախորդներին տրված անդրտիգացված արժեքով հաշվադրվող վարկեր և փոխառություններ	118,593,150	61,455,377	14,973,099	45,844		195,067,470
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմուտ ֆին. ակտիվներ	1,601,589	455,759	58,677			2,116,025
Հետզման պայմանագրով գրավարձով ամբողջուն	41,033,146					41,033,146
Անդրտիգացված արժեքով հաշվադրվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		481,729				481,729
Այլ ակտիվներ	66,458	7,932	2,313	78	580	77,361
ԸՆԴԱՄԵՆ ԱՍՏՈՒՆՆԵՐ	191,428,374	85,393,879	24,637,022	1,335,932	84,531	302,879,738
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	28,220,952	5,594,879	6,322,253	35,358		40,173,442
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ակտիվներ	10,295,806	41,648,285	4,619,828			56,563,919
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված մատուցումներ	11,416,207					11,416,207
Հետզման պայմանագրեր	39,055,262	195,504				39,250,766
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	67,077,138	41,432,010	4,847,052	2,255,687	28,968	115,640,865
Մտոռուսա փոխառություն		735,202				735,202
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	1,126,901					1,126,901
Բանկի կողմից թողարկված ամբողջուն	2,252,382	3,505,554				5,757,936
Վճարվելիք գումարներ	515,131					515,131
Հետաձգված հաճախի պարտավորություն	1,121,473					1,121,473
Այլ պարտավորություններ	1,273,634	418,568	3,597	1,865	46	1,697,709
ԸՆԴԱՄԵՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	162,354,886	93,530,002	15,792,730	2,292,910	29,014	273,999,541
Հաշվեկշռային բաց դիրք	29,073,489	(6,136,123)	8,844,292	(956,978)	55,517	28,880,187
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվադրվող ֆինանսական պարտավորություն						
Համախառն մարվող արժույթային տնտեսյալներ		8,003,996	(8,862,590)	884,298		25,704
Զուտ ռիսկ	29,073,489	(132,127)	(18,298)	(72,680)	55,517	28,905,901

	ՀԱՅ ԱԴՐԱՄ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,162,041	10,367,416	5,941,477	1,493,478	85,793	44,050,205
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443				51,285	51,728
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,283,747	5,395,461	6,241,301	269,274		14,189,783
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	5,775,586	446,525				6,222,111
Հաճախորդներին տրված անդրտիգացված արժեքով հաշվադրվող վարկեր և փոխառություններ	100,848,096	59,253,818	16,035,097	55,574		176,192,585
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմուտ ֆին. ակտիվներ	4,351,769	440,819	54,111			4,846,699
Հետզման պայմանագրով գրավարձով ամբողջուն	20,180,825					20,180,825
Անդրտիգացված արժեքով հաշվադրվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		480,260				480,260
Այլ ակտիվներ	130,747	4,754	2,135	49	776	139,461
Այլ ակտիվներ	159,733,254	76,389,053	28,274,120	1,818,375	137,854	266,352,657
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	20,645,443	10,476,588	14,732,825	53,603	1,033	45,909,492
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ակտիվներ	10,544,794	24,896,877	1,266,267			36,707,938
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված մատուցումներ	9,306,047					9,306,047
Հետզման պայմանագրեր	25,431,006	192,022				25,623,028
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	61,821,829	44,292,833	5,663,840	1,571,026	17,350	113,366,878
Մտոռուսա փոխառություն	719,787					719,787
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	390,243					390,243
Բանկի կողմից թողարկված ամբողջուն	1,016,771	3,435,585				4,452,356
Վճարվելիք գումարներ	433,668					433,668
Հետաձգված հաճախի պարտավորություն	1,027,172					1,027,172
Այլ պարտավորություններ	1,760,681	57,889	6,775	810	49	1,826,204
ԸՆԴԱՄԵՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	133,097,441	83,351,794	21,689,707	1,625,439	18,432	239,782,813
Հաշվեկշռային բաց դիրք	26,635,813	(6,962,741)	6,604,414	192,936	119,422	26,589,844
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվադրվող ֆինանսական պարտավորություն						
Համախառն մարվող արժույթային տնտեսյալներ	62,379	6,836,724	(6,850,065)	1,377	(52,205)	(1,790)
Բաց դիրք	26,698,192	(126,017)		194,313	67,217	26,588,054

* "I" խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ
 ** "II" խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ՌԿԴ դոլար, KZT, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրհամ:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսբալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2020թ. III եռամսյակի միջին կուտակային դիսբալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 20,384,354 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 24,299,584 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով նվազելով 3,915,229 հազ. դրամով կամ 16.1%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2020թ. III եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսբալանսը 2020թ. III եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով նվազել է 2,481,255 հազ. դրամով կամ 10.9%-ով:

Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2020թ. III եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, նվազել է 5.0 տոկոսային կետով՝ կազմելով 109.2%՝ 2019թ. III եռամսյակի 114.2% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2020թ. III եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 109.2%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2020թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.730 տարի (2019թ. III եռամսյակի վերջի 1.742 տարվա դիմաց)՝ նվազելով 0.012 տարով կամ 0.7%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.727 տարի) նշված ցուցանիշն աճել է 0.004 տարով կամ 0.2%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2020թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.980 տարի (2019թ. III եռամսյակի վերջի 0.904 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.076 տարով կամ 8.5%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.971) նշված ցուցանիշն աճել է 0.009 տարով կամ 0.9%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2020թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.863 (2019թ. III եռամսյակի վերջի 0.871-ի դիմաց)՝ նվազելով 0.008-ով կամ 0.9%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.877) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.014-ով կամ 1.6%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
30.09.2020թ**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ,												
- վարկեր			137,426	142,945	488,070	501,108	1,102,826	1,677,576	3,929,734	13,639,215		
Ընդամենը	-	-	137,426	142,945	488,070	501,108	1,102,826	1,677,576	-	13,639,215	-	-
Զուտ դիֆք	-	-	137,426	142,945	488,070	501,108	1,102,826	1,677,576	-	(13,639,215)	-	-

31.12.2019թ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝												
- վարկեր	4,797,000		4,797,000			6,732,107				2,440,350		
Ընդամենը	4,797,000	-	4,797,000	-	-	6,732,107	-	-	-	2,440,350	-	-
Զուտ դիֆք	(4,797,000)	-	(4,797,000)	-	-	(6,732,107)	-	-	-	(2,440,350)	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 30/09/2020թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2019թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			4.08	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	5.50	1.19	6.62	1.22
- միջբանկային վարկեր		1.76		1.76
- միջբանկային ռեպո	4.97		6.17	
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	13.21	8.47	13.06	8.46
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	8.73	6.78	10.41	6.69
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	6.35	3.76	7.39	3.47
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5.26	3.55	5.33	3.46

3) մոդելների նկարագրությունը
Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի" ("GAP մոդել") և "Դյուրացիայի մոդելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել արտարժույթի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "Ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխվող տոկոսադրույքների տատանումները և դիմամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մոդելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես սովորական կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործռններով (սովյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դիմամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կոռուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:



Իրավահետան ռեժիմի գնահատում:

2020թ. III եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային, մինչև 90 րոպե կտրվածային և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կտրվածային) իրազեկվող ցուցանիշները անձ են համապատասխանաբար 12.6, 3.0 և 19.0 տոկոսային վերև:

Table with columns: Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ակտիվներ, Չարժեքատու, Ծախսերի մնացորդ, Ժամկետային, Ժամկետային, Ցայախնջ, մինչև 3 ամիս, 3-ից մինչև 6 ամիս, 6 ամիսից մինչև 12 ամիս, 1-ից մինչև 5 տարի, 5 տարուց անվի, Ամփամփա, Հնարավոր ընդամենը. Includes sub-sections for 2020 and 2019.

Table with columns: Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ակտիվներ, Չարժեքատու, Ծախսերի մնացորդ, Ժամկետային, Ժամկետային, Ցայախնջ, մինչև 3 ամիս, 3-ից մինչև 6 ամիս, 6 ամիսից մինչև 12 ամիս, 1-ից մինչև 5 տարի, 5 տարուց անվի, Ամփամփա, Հնարավոր ընդամենը. Includes sub-sections for 2019 and 2018.

Ծանոթագրություն 33. "Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն"



Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

Հազ դրամ

	30.09.2020	31.12.2019
Կանոնադրական կապիտալ	25,955,663	25,635,343
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	180,180	
Պահուստներ	8,710,386	8,176,540
Գլխավոր պահուստ	3,275,000	3,105,000
Վերագնահատման պահուստներ	5,435,386	5,071,540
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	8,343,766	5,595,244
Ընդամենը կապիտալ	43,189,995	39,407,127

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

2020թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	31,321,393	6,264,279	37,585,672	233,879,724	3,791,710	14.16	12
Փետրվար	31,588,434	6,317,687	37,906,121	229,506,140	4,006,775	14.42	12
Մարտ	32,382,296	6,325,083	38,707,379	235,813,689	4,241,738	14.27	12
Ապրիլ	33,001,732	6,483,617	39,485,349	234,587,896	4,268,010	14.62	12
Մայիս	34,141,025	6,858,335	40,999,360	237,690,754	4,618,789	14.85	12
Հունիս	34,557,742	6,727,414	41,285,156	239,876,328	4,689,338	14.80	12
Հուլիս	34,671,390	6,643,706	41,315,096	244,796,158	5,243,522	14.32	12
Օգոստոս	34,930,419	6,615,519	41,545,938	249,658,663	5,533,107	14.05	12
Սեպտեմբեր	35,387,537	6,600,630	41,988,167	253,112,782	5,616,387	14.00	12

Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող							
2019թ.	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	26,906,529	6,490,827	33,397,356	200,970,617	2,619,987	14.99	12
Փետրվար	27,000,876	6,639,226	33,640,102	205,658,127	2,607,664	14.79	12
Մարտ	27,492,103	6,412,428	33,904,531	198,991,611	2,842,016	15.23	12
Ապրիլ	29,302,537	5,485,391	34,787,928	204,535,057	3,161,462	15.07	12
Մայիս	29,498,890	5,544,102	35,042,992	209,511,352	3,006,944	14.94	12
Հունիս	29,440,126	5,232,053	34,672,179	214,690,443	3,068,754	14.43	12
Հուլիս	29,762,699	5,240,248	35,002,947	218,686,263	3,202,317	14.27	12
Օգոստոս	29,945,421	5,207,962	35,153,383	217,533,085	3,245,905	14.37	12
Սեպտեմբեր	29,939,704	5,210,441	35,150,145	220,551,631	3,538,605	14.06	12
Հոկտեմբեր	30,301,115	5,399,116	35,700,231	223,043,306	3,555,438	14.13	12
Նոյեմբեր	30,583,690	5,613,799	36,197,489	225,486,114	3,510,113	14.21	12
Դեկտեմբեր	30,883,065	6,025,603	36,908,668	230,406,499	3,543,771	14.20	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

30.09.2020թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	91,033,184	333,810		-
10%	7,708,284			770,828
20%	742,681			148,536
30%	267,543			80,263
35%	4,862,986			1,702,045
50%	2,258,545	57,332		1,157,939
75%	33,316,178	303,619		25,214,848
100%	110,213,778	6,251,013		116,464,791
110%	351,663	56,645		449,139
150%	65,565,450	5,985,017	145,511	107,543,967
200%	2,061,639			4,123,278
Ընդամենը	318,381,931	12,987,436	145,511	257,655,634

31.12.2019թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	78,415,645	168,025		-
10%	6,354,723			635,472
20%	1,485,381			297,076
30%	173,384			52,015
35%	4,453,563			1,558,747
50%	1,052,767			526,384
75%	34,778,809	392,985		26,378,846
100%	91,217,941	2,656,117	120,295	93,994,353
110%	366,876	83,192		495,075
150%	66,543,588	5,937,176	19,953	108,751,076
200%	2,515,838			5,031,676
Ընդամենը	287,358,515	9,237,495	140,248	237,720,719

Ծանոթագրություն 34. "Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք"



Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ և պատրաստակամ կողմերի միջև "պարզած ձեռքի հեռավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

30.09.2020թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխառություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառում, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղջի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

30.09.2020թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. "Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. "Ապաճանաչում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. "Գրավադրված ակտիվներ"

30.09.2020թ. դրությամբ բանկը չունի գրավադրված պետական արժեթուղթ :

Ծանոթագրություն 38. "Ընդունված գրավ"

30.09.2020թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

	30/09/2020		31/12/2019	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	74,183,644	301,562,851	64,325,869	255,489,504
Ավտոմեքենա	3,939,792	10,757,860	1,973,902	6,729,810
Սարքավորում	4,003,246	13,667,690	2,610,794	14,473,114
Պատրաստի արտադրանք	7,022,765	12,059,000	3,853,768	9,832,500
Երաշխավորություն	62,284,216	339,753,222	64,398,317	282,953,283
Դրամական միջոցներ	1,719,397	5,525,016	1,928,527	4,656,327
Ոսկյա իրեր	14,519,265	17,604,812	12,532,032	15,177,389
Այլ արժեթղթեր	225,635	638,533	267,710	637,362
Այլ գրավ	12,958,099	29,754,154	11,503,009	23,857,258
Գրավ առկա չէ	16,025,430		14,799,611	
Ընդամենը	196,881,489	731,323,138	178,193,539	613,806,547

Ծանոթագրություն 39 "Պարտավորությունների չկատարում/խախտում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան